

ПУБЛІЧНИЙ ІНТЕРЕС ЯК НЕВРАХОВАНИЙ ЧИННИК ПРИ ФОРМУВАННІ СТРАТЕГІЇ ТА ТАКТИКИ ДЕРЖАВНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

Мета статті полягає у визначенні напрямів вдосконалення механізму врахування публічних інтересів суспільства при формуванні стратегії та тактики державної економічної політики України.

Методологія. Методологію дослідження складають загальні та спеціальні методи наукового пізнання, а зокрема: компаративний, системно-структурний, формально-логічні методи: дедукція, індукція, аналіз та синтез. Їхнє використання дозволило проаналізувати досліджувану проблематику у єдності її юридичної форми та соціального змісту, а також системно та послідовно підійти до розкриття поставлених завдань дослідження.

Результати. У першому розділі статті визначено умови врахування публічного інтересу при формуванні стратегії та тактики державної економічної політики України. Досліджено умови, за яких зароджується публічний інтерес. Конкретизована вимога щодо обґрунтованості інтересу. Окремо визначено критерії щодо хибності інтересів, реалізація яких є неможливою у цілому або у найближчій перспективі. Акцентовано увагу на мінливості публічних інтересів, а також на тій обставині, що саме публічна адміністрація є тим суб'єктом, який акумулює публічні інтереси.

Другий розділ статті присвячений мірі врахування публічного інтересу при формуванні Національної економічної стратегії на період до 2030 року. Констатовано, що наразі механізм врахування публічних інтересів при формуванні державної економічної стратегії України майже відсутній, а отже врахування публічних інтересів при здійсненні економічної політики знаходиться на недостатньому рівні.

Третій розділ статті присвячений визначенню орієнтирів розвитку стратегічного планування державної економічної політики України. Констатована відсутність в Україні чіткої концепції, яка б була покладена в основу реалізації державної економічної політики. Зважаючи на це та те, що економічна політика України мало орієнтована на загальноєвропейські цілі сталого економічного розвитку, визначено систему орієнтирів, на які необхідно спрямувати розвиток економічної системи України.

Висновки. У висновках до статті констатовано те, що державна економічна політика України має формуватися із обов'язковим врахуванням публічних інтересів суспільства у цій сфері. Саме вони мають стати центральним орієнтиром при змістовому наповненні економічної стратегії та тактики. Запропоновано запровадити в Україні подібний до того, який існує у економічно розвинених країнах-членах ЄС механізм акумулювання таких інтересів, у основі якого лежить діалог між інституціями громадянського суспільства та державою в особі публічної адміністрації.

Ключові слова: публічний інтерес, економічна політика, стратегія, тактика, публічне адміністрування, громадянське суспільство, публічна адміністрація, діалог.

Михайло Кравченко,

*доктор юридичних наук,
професор кафедри
теорії та історії права
Юридичного інституту
Київського національного
економічного
університету імені
Вадима Гетьмана;
старший науковий
співробітник
Інституту права
Київського національного
університету
імені Тараса Шевченка
orcid.org/0000-0002-3909-4599
m.g.kravchenko@ukr.net*

1. Вступ

Державна економічна політика посідає особливе місце у переліку напрямів діяльності Української держави. Саме вона є інструментом, через який держава впливає на економічну систему України, на ті економічні процеси, які відбуваються в її межах.

Очевидно те, що цей напрям державної політики не може здійснюватися довільно, а повинен спиратися на ґрунтовно розроблену економічну стратегію та тактику. Саме вони мають юридично закріпити систему цілей та завдань, на який спрямовує свої зусилля публічна адміністрація та держава в цілому при реалізації державної економічної політики України. Однак, виникає питання стосовно того, як, яким чином має визначатися система цих цілей? Які чинники мають обов'язково враховуватися, аби вірно спрямувати зусилля Української держави у межах здійснення цього напрямку державної політики? На це запитання немає легкої відповіді. Адже економічна політика держави має формуватися під впливом багатьох чинників, зокрема: міжнародних зобов'язань України, державних інтересів, інтересів територіальних громад, інтересів великого бізнесу, інтересів суб'єктів господарювання, інтересів суспільства в цілому тощо. Неврахування хоча б одного із перелічених чинників призводить до того, що державна економічна стратегія та тактика втрачає свою усебічність, перестає відображати потреби та інтереси всього українського суспільства в економічній сфері. Крім того, неприпустимо, аби у демократичній державі економічна політика здійснювалася без врахування інтересів суспільства, а останнє штучно відсторонювалося від її формування. Адже саме громадянське суспільство повинно донести до держави перелік публічних інтересів Українського народу в економічній сфері, вказати на те, що йому потрібно у цій сфері, а також вказати на прорахунки держави при формуванні економічної стратегії та тактики. Це є цілком нормальною практикою у демократичній країні, де держава визнає за суспільством право на власну позицію, де інституції громадянського суспільства не ігноруються владою, а реально співпрацюють з нею задля формування відповідних напрямів державної

політики, які здійснюється для народу. Саме з цих позицій ми пропонуємо подивитися на формування стратегії і тактики державної економічної політики України, з'ясувати те, у якій мірі враховуються публічні інтереси суспільства при формуванні цього напрямку державної політики.

При проведенні дослідження ми орієнтувалися на низку наукових досліджень, які присвячені з'ясуванню сутності та змісту публічного інтересу в цілому та у сфері публічного адміністрування зокрема.

По-перше, йдеться про низку фундаментальних досліджень німецьких колег, а зокрема: Е. Шмідта-Ассманна, Й. Пудельки, Р. Штобера (Шмідт-Ассманн, 2009; Штобер Рольф, 2008; Пуделька, 2021) 2021 та ін.

По-друге, праці вітчизняних вчених-адміністративістів, у яких сформовано вчення про публічний інтерес у сфері публічного адміністрування, а зокрема: Р. С. Мельника, С. О. Мосьондза, В. В. Галуцьки (Мельник, 2018; Мельник, Мосьондз, 2018; Галуцько, Діхтієвський, Кузьменко, 2018) та ін.

По-третє, рішення Конституційного Суду України, присвячене тлумаченню категорії «законний інтерес» (Рішення КСУ «справа про охоронюваний законом інтерес», 2004).

Мета статті полягає у визначенні напрямів вдосконалення механізму врахування публічних інтересів суспільства при формуванні стратегії та тактики державної економічної політики України.

2. Умови врахування публічного інтересу при формуванні стратегії та тактики державної економічної політики України

Аналіз вітчизняної літератури дає змогу констатувати те, що значення публічного інтересу як визначального чинника, який впливає на зміст публічного адміністрування, здобув належної наукової уваги лише в останні роки (Мельник, Бевзенко, 2014; Галуцько, Діхтієвський, Кузьменко, 2018). Тривалий час категорія «інтерес» розвивалися лише у межах досліджень приватноправового (Яновицька, Кучер, 2014) та загальнотеоретичного спрямування (Скакун, 2001). Як підсумок, в Україні не було чітко сформованого усебічного вчення про «публічний інтерес», а також єдиного доктринального підходу про умови його врахування при здійсненні публічного адміністрування. У той же час західноєвропейська правова наука констатує: «Інтерес є центральним предметом юридичного мислення. Право захищає інтереси, оцінює інтереси й регулює на основі процесуальних правил баланс інтересів» (Шмідт-Ассманн, 2009). Отже, публічний інтерес є категорією, яка обов'язкова для врахування при публічному адмініструванні у будь-якій сфері діяльності публічної адміністрації, у тому числі й у сфері публічного адміністрування економікою України.

Говорячи про публічний інтерес, ми не можемо оминати увагою окреме рішення Конституційного Суду України, яке присвячено тлумаченню категорії «публічний інтерес» (Рішення КСУ «справа про охоронюваний законом інтерес», 2004). Оцінюючи здобутки цього інтерпретаційного акту, ми можемо

відзначити визначення низки ознак «охоронюваного законом інтересу» як правового феномену, який: 1) виходить за межі змісту суб'єктивного права; 2) є самостійним об'єктом судового захисту та інших засобів правової охорони; 3) має на меті задоволення усвідомлених індивідуальних і колективних потреб; 4) не може суперечити Конституції, законам України, суспільним інтересам, загальноновизнаним принципам права; 5) означає прагнення (не юридичну можливість) до користування у межах правового регулювання конкретним матеріальним та/або нематеріальним благом; 6) розглядається як простий легітимний дозвіл, тобто такий, що не заборонений законом; 7) регулює ту сферу відносин, заглиблення в яку для суб'єктивного права законодавець вважає неможливим або недоцільним (Рішення КСУ «справа про охоронюваний законом інтерес», 2004). Цей акт Конституційного Суду України закріпив універсальні ознаки інтересу як юридичної категорії. Однак, він не визначив характерні риси «публічного інтересу». Якщо виходити із переліку наведених ознак цього правового феномену, то це розмежування можна здійснити на підставі характеру потреб, які відображає інтерес. Інакше кажучи, приватний інтерес – це індивідуальні усвідомлені потреби, а публічний – це усвідомлені колективні потреби. Решта ознак інтересу мають універсальний характер, а отже не можуть бути використані для визначення специфіки публічного інтересу. Саме тому ми пропонуємо звернутися до напрацювань вітчизняної та європейської адміністративно-правової науки, аби конкретизувати ознаки публічного інтересу та умови їхнього врахування при визначенні стратегії та тактики державної економічної політики України.

Зародження публічного інтересу. Публічний інтерес у економічній сфері формується так само, як у інших сферах публічного адміністрування. Такий інтерес є прямим продовженням приватного інтересу. Як справедливо наголошує у своїх дослідженнях Е. Шмідт-Ассманн, публічний інтерес є продовженням, об'єктивізацією суб'єктивного інтересу, який належить приватній особі (Шмідт-Ассманн, 2009). При цьому, моментом, з якого можна починати відлік існування публічного інтересу, є той етап, коли приватна особа донесла зміст свого прагнення, своєї усвідомленої потреби до суспільства. До цього моменту інтерес існує лише як прояв психіки людини. Крім того, сама необхідність донесення змісту такого інтересу до суспільства є організуючим чинником, який змушує абстрактну вимогу, у формі якої існує інтерес у свідомості людини, конкретизувати, аби вона змогла бути сприйнята іншими приватними особами. Цей момент, на наш погляд, має важливе значення, адже публічна адміністрація не може орієнтуватися на абстракцію. Вона повинна чітко розуміти те, чого прагне суспільство у економічній сфері.

Звичайно, публічна адміністрація не може забезпечити реалізацію усіх суб'єктивних інтересів. Тому вона концентрує свої зусилля на забезпечення інтересів громадськості. Як влучно зазначає Р. С. Мельник: «Публічний інтерес становить собою категорію, яка виходить за межі особистісного, перебуваючи

на рівні суспільного» (Мельник, Бевзенко, 2014). Отже, публічним інтересом можна вважати лише те, до чого прагне певна група осіб, які об'єднані за спільністю професії або політичними чи іншими поглядами, територіальна громада, населення регіону, усієї держави, регіональна чи міжнародна спільнота.

Водночас не треба абсолютизувати відмінність між приватним та публічним інтересом. Так, німецькі дослідники звертають увагу на те, що один конкретний інтерес може бути наділений властивостями як приватного, так і публічного інтересу (Шмідт-Ассманн, 2009). Інакше кажучи, приватний інтерес може відображати сутність прагнень суспільства в цілому. Інколи приватний та публічний інтерес рухаються паралельно, взаємно підтримують один-одного та перетинаються. Отже, немає підстав їх протиставляти, обґрунтовувати їхню цілковиту автономність.

Вимога обґрунтованості. Не будь-який інтерес є імперативом для публічної адміністрації. З цієї позиції виходить німецька адміністративна наука. Так, наголошується: «...немає потреби у тому, аби правнича система наділяла кожен охоронний інтерес охоронними правами...» (Шмідт-Ассманн, 2009). Публічна адміністрація має враховувати лише «добре зрозумілі» або «істинні» інтереси. Пояснимо цю тезу конкретніше. «Добре зрозумілі» інтереси є такі інтереси, які чітко та конкретно донесені приватними особами до відома суспільства. Отже, чим конкретніше буде сформульована вимога, адресована до публічної адміністрації, тим конкретніше вона буде розуміти цілі, на досягнення яких вона буде спрямовувати свої зусилля.

Хибні інтереси. Не усі інтереси мають чіткі перспективи їхньої реалізації. Публічні інтереси у сфері публічного адміністрування економіки можуть бути сформульовані нечітко або не відповідати реальним можливостям, компетенції та повноваженням публічної адміністрації. У такому випадку йдеться про так званий «хибний інтерес». Його реалізація або не можлива в цілому, або не можлива у найближчій перспективі. На цю обставину публічна адміністрація має обов'язково зважати при формуванні кола публічних інтересів, які будуть враховані при визначенні кола цілей державної економічної політики.

Публічні інтереси не є статичною величиною. Публічні інтереси не є сталою категорією. Вони змінюються, конкретизуються, зникають разом із розвитком потреб та прагнень суспільства. Це повною мірою стосується публічних інтересів у сфері публічного адміністрування економічної системи України. Отже, процес з'ясування таких інтересів є постійним завданням публічної адміністрації.

Публічна адміністрація як носій публічних інтересів. Публічна адміністрація є не лише тим суб'єктом, який сприймає вимоги суспільства щодо змісту та напрямів державної економічної політики. Вона є також тим суб'єктом, який акумулює такі інтереси та відслідковує їхню реалізацію. Справа полягає у тому, що окремі публічні інтереси у сфері економіки є сталими і потребують постійного з'ясування. Наприклад, інтерес суспільства

щодо забезпечення здійснення конкурентної політики, гарантування свободи руху товарів та послуг, свободи власності та підприємницької діяльності. Ці інтереси визначають природні засади функціонування ринкової економіки, а отже мають неодмінно враховуватися при формуванні стратегії та тактики державної економічної політики.

3. Міра врахування публічного інтересу при формуванні Національної економічної стратегії на період до 2030 року

Попри те, що державна економічна політика України є надзвичайно важливим, складним та багатоаспектним напрямом політики, вона тривалий час здійснювалася без чітко сформованої державної економічної стратегії. Нарешті з'явився документ, який сформував систему стратегічних економічних цілей розвитку держави, яким є Постанова Кабінету Міністрів України: «Про затвердження Національної економічної стратегії на період до 2030 року» (Постанова КМУ: «Про затвердження Національної економічної стратегії...», 2021). У межах цього дослідження нас цікавить не увесь цей документ, а врахування чи неврахування публічних інтересів у процесі її створення. Принциповим запитанням у цій частині є наступне – чи сформований чіткий механізм акумуляції та врахування публічних інтересів при формуванні проекту національної економічної стратегії України?

Аналіз спеціального законодавства, яке Мінекономіки України як профільне міністерство позиціонує як основу нормативно-правового регулювання стратегічного планування (Стратегічне планування, 2022), дає підстави говорити про те, що ним не врегульована процедура виявлення та врахування публічних інтересів під час стратегічного планування реалізації державної економічної політики. Так, у Законі України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України» (ЗУ «Про державне прогнозування...», 2000) йдеться про принцип врахування інтересів місцевого самоврядування та суб'єктів господарювання всіх форм власності, принцип дотримання загальнодержавних інтересів. Крім того, цей Закон не йде далі констатації необхідності врахування згадуваних публічних інтересів при прогнозуванні та розробці програм економічного і соціального розвитку України. Тобто, такі інтереси нібито є вже відомими, виявленими та такими, які доведені до відома публічної адміністрації. Звичайно – це не відповідає дійсності.

Інший спеціальний нормативно-правовий акт – Постанова Кабінету Міністрів України «Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проектів Бюджетної декларації та державного бюджету» (Постанова КМУ «Про розроблення прогнозних...», 2003) взагалі не згадує про будь-які інтереси.

Ще одним моментом, на який ми хотіли б звернути увагу, є те, що згадувані нормативні акти орієнтовані не на розробку економічної стратегії, а саме на формування програм економічного розвитку.

Отже, ми можемо констатувати те, що наразі механізм врахування публічних інтересів при формуванні державної економічної стратегії України майже відсутній. Врахування чи не врахування таких інтересів залежить від волі та бажання публічної адміністрації. Отже, ми не можемо констатувати те, що при створенні Національної економічної стратегії на період до 2030 року враховані усі чи принаймні більшість публічних (суспільних) інтересів у економічній сфері.

Механізм з'ясування публічних інтересів. Для порівняння пропонуємо звернутися до досвіду Німеччини. Як справедливо зазначає Е. Шмідт-Ассманн, коли йдеться про складні сфери, до яких належить також економічна, з'ясування публічних інтересів відбувається не блискавично. Це питання вирішується у процесі багатьох перемовин та узгоджень (Шмідт-Ассманн, 2009). Тобто механізм з'ясування публічного інтересу в економічній сфері фактично зводиться до конструктивного діалогу, однією стороною якого завжди є публічна адміністрація, а іншою є суспільство в особі інституцій громадянського суспільства. Його мета – створити дискусійне середовище, у межах якого буде відбуватися з'ясування таких публічних інтересів.

Такий діалог може здійснюватися у різних формах. Йдеться про громадські слухання, спільні комісії за участю громадськості, громадські ради тощо.

З'ясовані у процесі такого діалогу публічні інтереси стають обов'язковими для публічної адміністрації при формуванні та здійсненні державної економічної політики. Інакше кажучи, неприпустимо нехтувати результатами такої співпраці. Якщо таке відбувається, то виникає недовіра між публічною адміністрацією та суспільством, втрачається можливість відкритого діалогу, який здійснюється на засадах відкритості та взаємної довіри. Якщо якісь інтереси не враховуються публічною адміністрацією, остання зобов'язана обґрунтувати причини їхнього неврахування. Тобто, публічна адміністрація не може в односторонньому порядку відмовитися від реалізації виявлених публічних інтересів. Вона повинна пояснити причини неврахування чи часткового неврахування публічних інтересів.

Загалом ми маємо звернути увагу на те, що виявлення та донесення до публічної адміністрації суспільних інтересів у економічній сфері неможливо без постійного діалогу із суспільством. При цьому, публічна адміністрація має бути відкритою, готовою до такого діалогу, а також поважати позицію та інтереси громадянського суспільства, бути готовою до реальних дій щодо їхнього втілення у життя.

4. Орієнтири щодо розвитку стратегічного планування державної економічної політики України

Зважаючи на відсутність в Україні чіткої концепції, яка б була покладена у основу реалізації державної економічної політики, а також на суттєву відмінність тих цілей та завдань, які визначені у межах Національної економічної стратегії на період до 2030 року від аналогічних стратегій Німеччини,

Австрії, Швейцарії (Schwerpunkte der Wirtschaftspolitik, 2022; Allgemeines zur Wirtschaftspolitik, 2022; Wirtschaftspolitik, 2022) варто хоча б у загальних рисах визначити цілі та завдання економічної політики у цих країнах-членах ЄС. Це необхідно, аби, з одного боку, спрямувати економічну політику України у тих напрямках, які властиві для країн ЄС, а, з іншого боку, впорядкувати публічні інтереси згідно із такими напрямами економічної політики.

У західноєвропейській економічній та юридичній літературі йдеться про мету економічної політики держави, якою є загальне благо, максимальний рівень суспільного добробуту (Donges, Freytag, 2009; Grüner, 2012; Klump, 2006).

Для досягнення цієї мети здійснюється державна економічна політика, зміст якої визначається так званим “Magisches Viereck” (магічним квадратом). Наразі він трансформувався у “magisches Sechseck” (магічний шестикутник). Йдеться про наступну систему цілей економічної політики:

- високий рівень зайнятості;
- стабільність рівня цін;
- економічне зростання;
- зовнішньоторговельний баланс;
- справедливість розподілу благ у суспільстві;
- охорона навколишнього середовища (Donges, Freytag, 2009; Grüner, 2012).

Ми переконані у тому, що саме навколо цих стратегічних цілей має будуватися стратегія та тактика державної економічної політики України. Ці стратегічні цілі можуть конкретизуватися, доповнюватися на підставі публічних інтересів.

5. Висновки

Проведене дослідження дає змогу сформулювати наступні висновки та узагальнення.

1. Будучи центральною категорією юридичного мислення, публічний інтерес стає обов’язковим чинником при формуванні стратегії та тактики державної економічної політики України. Його призначення полягає у донесенні до публічної влади потреб, прагнень та очікувань суспільства від реалізації державної економічної політики.

2. Визначення змісту державної економічної політики є спільним завданням публічної адміністрації та суспільства. При цьому, не тільки суспільство є носієм публічних інтересів. У демократичній державі публічна адміністрація також стає виразником таких інтересів, суб’єктом, який має їх впорядкувати та визначити послідовність їхньої реалізації.

3. Аналіз вітчизняного законодавства у частині закріплення механізму з’ясування публічних інтересів при формуванні державної економічної стратегії дає змогу констатувати те, що такий механізм фактично відсутній. Отже, наразі міра врахування публічних інтересів при формуванні економічної стратегії залежить від розсуду публічної адміністрації.

4. Німецький досвід свідчить про те, що механізм з’ясування публічних інтересів при формуванні державної економічної стратегії передбачає

постійний діалог між публічною адміністрацією та суспільством. Він може мати різні форми, які визначаються, виходячи із зручності співпраці публічної адміністрації та інституцій громадянського суспільства у межах вирішення окремого питання. З'ясовані у процесі такого діалогу публічні інтереси стають обов'язковими для публічної адміністрації при формуванні та здійсненні державної економічної політики. Якщо якісь інтереси не враховуються публічною адміністрацією, остання зобов'язана обґрунтувати причини їхнього неврахування.

Список використаних джерел:

1. Шмідт-Ассманн Е. Загальне адміністративне право як ідея врегулювання: основні засади та завдання систематики адміністративного права / Ебергард Шмідт-Ассманн [пер. знім. Г. Рижков, І. Соїко, А. Баканов]; відп. ред. О. Сироїд. [2-ге вид., перероблене та доповнене]. Київ : «К. І. С.», 2009. 552 с.
2. Schmidt-Aßmann E. Besonderes Verwaltungsrecht, 13. Aufl., Berlin, 2005. 924 s.
3. Штобер Рольф. Хозяйственно-административное право. Основы и проблемы. Мировая экономика и внутренний рынок = Allgemeines Wirtschafts Verwaltungsrecht. Grundlagen des Wirtschaftsverfassungs- und Wirtschaftsverwaltungsrecht, des Weltwirtschafts- und Binnenmarktrechts / Рольф Штобер ; пер. с нем. Москва : Волтерс Клувер, 2008. 400 с.
4. Пуделька Й. Административное право Германии. Том 1 Право административных процедур. Общее административное право. Инфотропик Медиа, 2021. 416 с.
5. Загальне адміністративне право : підручник / [Гриценко І. С., Мельник Р. С., Пухтецька А. А. та інші]; за заг. ред. І. С. Гриценка. Київ : Юрінком Інтер, 2015. 568 с.
6. Мельник Р. С., Бевзенко В. М. Загальне адміністративне право : навч. посіб. / за заг. ред. Р. С. Мельника. Київ : Ваїте, 2014. 376 с.
7. Мельник Р. С., Мосьондз С. О. Адміністративне право України (у схемах та коментарях) : навч. посіб. / за ред. Р. С. Мельника 2-ге вид., перероб. і допов. Київ : Юрінком Інтер; Буква Закону, 2018. 344 с.
8. Мельник Р. С. Загальне адміністративне право в питаннях і відповідях : навч. посіб. Київ : Юрінком Інтер, 2018. 308 с.
9. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / В. Галунько, П. Діхтєвський, О. Кузьменко, С. Стеценко та ін. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 446 с.
10. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 50 народних депутатів України щодо офіційного тлумачення окремих положень частини першої статті 4 Цивільного процесуального кодексу України (справа про охоронюваний законом інтерес). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v018p710-04#Text> (дата звернення: 21.02.2022).
11. Яновицька Г. Б., Кучер В. О. та ін. Цивільне право України : підручник [Текст]: в 2 т. Т. 1 / кол. авторів; за ред. Г. Б. Яновицької, В. О. Кучера. Львів : «Новий Світ-2000», 2014. 444 с.
12. Скаун О. Ф. Теорія держави і права : підручник / Пер. з рос. Харків : Консум, 2001. 656 с.
13. Про затвердження Національної економічної стратегії на період до 2030 року : Постанова Кабінету Міністрів України від 03 березня 2021 року № 179. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-nacionalnoyi-eko-a179> (дата звернення: 16.06.2022).

14. Стратегічне планування. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=c25e019d-795d-4939-bd9d-3b93587300db&tag=Zakonodavstvo> (дата звернення: 21.02.2022).
15. Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України : Закон України від 23.03.2000 р. № 1602-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1602-14#Text> (дата звернення: 16.06.2022).
16. Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проектів Бюджетної декларації та державного бюджету : Постанова Кабінету Міністрів України від 26.04.2003 р. № 621. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/621-2003-п#Text> (дата звернення: 16.06.2022).
17. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення: 21.02.2022).
18. Schwerpunkte der Wirtschaftspolitik. URL: <https://www.bmwi.de/Redaktion/DE/Dossier/wirtschaftspolitische-leitlinien.html> (дата звернення: 16.06.2022).
19. Allgemeines zur Wirtschaftspolitik. URL: <https://www.bmf.gv.at/themen/wirtschaftspolitik/wirtschaftspolitik-in-oesterreich/allgemeines-zur-wirtschaftspolitik.html> (дата звернення: 16.06.2022).
20. Wirtschaftspolitik. URL: <https://www.seco.admin.ch/seco/de/home/wirtschaftslage---wirtschaftspolitik/wirtschaftspolitik.html> (дата звернення: 21.02.2022).
21. Juergen B. Donges, Andreas Freytag. Allgemeine Wirtschaftspolitik. Lucius & Lucius, Stuttgart 2009. (Neuauflage). 472 s.
22. Hans Peter Grüner. Wirtschaftspolitik: Allokationstheoretische Grundlagen und politisch-ökonomische Analyse (Springer-Lehrbuch) 4. Auflage. 2012. 192 s.
23. Rainer Klump. Wirtschaftspolitik – Instrumente, Ziele und Institutionen. Pearson Studium, München, 2006. 370 s.

References:

1. Shmidt-Assmann, E. (2009) Zahal'ne administratyvne pravo yak ideya vrehulyuvannya: osnovni zasady ta zavdannya systematyky administratyvnoho prava [General administrative law as an idea of regulation: the basic principles and objectives of the system of administrative law] / Eberhard Shmidt-Assmann [per. znim. H. Ryzhkov, I. Soyko, A. Bakanov]; vidp. red. O. Syroyid. [2-he vyd., pereroblene ta dopovnene]. Kyiv : "K. I. S.", 552. [in Ukrainian]
2. Schmidt-Aßmann, E. (2005) Besonderes Verwaltungsrecht, 13. Aufl., Berlin, 924. [in German]
3. Shtober, Rol'f. (2008) Khozyaystvenno-administrativnoye pravo. Osnovy i problemy. Mirovaya ekonomika i vnutrenniy rynek [Economic and administrative law. Fundamentals and problems. World Economy and Domestic Market] = Allgemeines Wirtschafts Verwaltungsrecht. Grundlagen des Wirtschaftsverfassungs- und Wirtschaftsverwaltungsrecht, des Weltwirtschafts- und Binnenmarktrechts / Rol'f Shtober ; per. s nem. Moskva : Volters Kluver, 400. [in Russian]
4. Pudel'ka, Y. (2021) Administrativnoye pravo Germanii. Tom 1 Pravo administrativnykh protsedur. Obshcheye administrativnoye pravo. [German administrative law. Volume 1 Law of administrative procedures. General administrative law.] Infotropik Media, 416. [in Russian]
5. Zahal'ne administratyvne pravo (2015) : pidruchnyk [General administrative law : textbook] / [Hrytsenko I. S., Mel'nyk R. S., Pukhtets'ka A. A. ta inshi]; za zah. red. I. S. Hrytsenka. Kyiv : Yurinkom Inter, 568. [in Ukrainian]
6. Mel'nyk, R. S., Bevzenko, V. M. (2014) Zahal'ne administratyvne pravo : navch. posib. [General administrative law : textbook] / za zah. red. R. S. Mel'nyka. Kyiv : Vaite, 376. [in Ukrainian]

7. Mel'nyk, R. S., Mos'ondz, S. O. (2018) *Administratyvne pravo Ukrainy (u skhemakh ta komentaryakh) : navch. posib.* [Administrative law of Ukraine (in schemes and comments) : textbook. manual] / za red. R. S. Mel'nyka, 2-he vyd., pererob. i dopov. Kyiv : Yurinkom Inter; Bukva Zakonu, 344. [in Ukrainian]
8. Mel'nyk, R. S. (2018) *Zahal'ne administratyvne pravo v pytanniyakh i vidpovidyakh : navch. posib.* [General administrative law in questions and answers : textbook]. Kyiv : Yurinkom Inter, 308. [in Ukrainian]
9. *Administratyvne pravo Ukrainy* (2018). *Povnyy kurs : pidruchnyk* [Administrative law of Ukraine. Full course : textbook] / V. Halun'ko, P. Dikhtyevs'kyi, O. Kuz'menko, S. Stetsenko ta in. Kherson : OLDI-PLYUS, 446. [in Ukrainian]
10. Decision of the Constitutional Court of Ukraine in the case on the constitutional petition of 50 deputies of Ukraine on the official interpretation of certain provisions of part one of Article 4 of the Civil Procedure Code of Ukraine (case of legally protected interest) (2004). Retrieved June 16, 2022, from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v018p710-04#Text> [in Ukrainian]
11. Yanovyts'ka, H. B., Kucher, V. O. (2014) *Tsyvil'ne pravo Ukrainy : pidruchnyk* [Civil law of Ukraine : textbook] : v 2 t. T. 1 / kol. avtoriv; za red. H. B. Yanovyts'koyi, V. O. Kuchera. L'viv : "Novyy Svit-2000", 444. [in Ukrainian]
12. Skakun, O. F. (2001) *Teoriya derzhavy i prava : Pidruchnyk* [Theory of State and Law : Textbook] / Per. z ros. Kharkiv : Konsum, 656. [in Ukrainian]
13. Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine on approval of the National Economic Strategy for the period up to 2030 from March 3, 2021 № 179 (2021). Retrieved: June 16, 2022, from <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-nacionalnoyi-eko-a179> [in Ukrainian]
14. *Stratehichne planuvannya* [Strategic planning] (2022). Retrieved: June 16, 2022, from <https://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=c25e019d-795d-4939-bd9d-3b93587300db&tag=Zakonodavstvo> [in Ukrainian]
15. Law of Ukraine on state forecasting and development of programs of economic and social development of Ukraine from March 23, 2000 № 1602-III. (2000). Retrieved: June 16, 2022, from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1602-14#Text> [in Ukrainian]
16. Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine on the development of forecast and program documents of economic and social development and drafting of the Budget Declaration and the state budget from April 26, 2003. № 621 (2003). Retrieved: June 16, 2022 from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/621-2003-п#Text> [in Ukrainian]
17. Economic Code of Ukraine of January 16, 2003 (2003). Retrieved: June 16, 2022, from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> [in Ukrainian]
18. *Schwerpunkte der Wirtschaftspolitik.* (2022) Retrieved: June 16, 2022, from <https://www.bmwi.de/Redaktion/DE/Dossier/wirtschaftspolitische-leitlinien.html> [in German]
19. *Allgemeines zur Wirtschaftspolitik.* (2022) Retrieved: June 16, 2022, from <https://www.bmf.gv.at/themen/wirtschaftspolitik/wirtschaftspolitik-in-oesterreich/allgemeines-zur-wirtschaftspolitik.html> [in German]
20. *Wirtschaftspolitik* (2022) Retrieved: June 16, 2022, from <https://www.seco.admin.ch/seco/de/home/wirtschaftslage---wirtschaftspolitik/wirtschaftspolitik.html> [in German]
21. Juergen, B. Donges, Andreas, Freytag. (2009) *Allgemeine Wirtschaftspolitik.* Lucius & Lucius, Stuttgart. 472. [in German]
22. Hans Peter Grüner. (2012) *Wirtschaftspolitik: Allokationstheoretische Grundlagen und politisch-ökonomische Analyse* (Springer-Lehrbuch) 4. Auflage. 192. [in German]
23. Rainer Klump. (2006) *Wirtschaftspolitik – Instrumente, Ziele und Institutionen.* Pearson Studium, München, 370. [in German]

**PUBLIC INTEREST AS A FACT NOT TAKEN INTO ACCOUNT
IN THE FORMATION OF STRATEGY AND TACTICS
OF THE STATE ECONOMIC POLICY OF UKRAINE**

Mykhailo Kravchenko,

*Doctor of Law, Professor at the Department of Theory and History of Law of Institute of Law
of Kyiv National Economics University named after Vadym Hetman; Senior Researcher
of Institute of Law of Taras Shevchenko National University of Kyiv*

orcid.org/0000-0002-3909-4599

m.g.kravchenko@ukr.net

Purpose. *The purpose of the article is to determine the directions of improving the mechanism of taking into account the public interests of society in the formation of strategy and tactics of state economic policy of Ukraine.*

Methodology. *The research methodology consists of general and special methods of scientific knowledge, in particular: comparative, system-structural, formal-logical methods: deduction, induction, analysis and synthesis. Their use allowed to analyze the researched issues in the unity of its legal form and social content, as well as to systematically and consistently approach the disclosure of the objectives of the study.*

Results. *The first section of the article defines the conditions for taking into account the public interest in the formation of strategy and tactics of state economic policy of Ukraine. The conditions under which public interest is born have been studied. Specified requirement regarding the validity of the interest. Criteria for the erroneous interests of implementation, which are impossible in general or in the near future, are defined separately. Emphasis is placed on the variability of public interests, as well as the fact that public administration is the entity that accumulates public interests.*

The second section of the article is devoted to the degree of consideration of public interest in the formation of the National Economic Strategy for the period up to 2030.

The third section of the article is devoted to determining the guidelines for the development of strategic planning of state economic policy of Ukraine.

Conclusions. *The conclusions to the article state that the state economic policy of Ukraine should be formed with due regard for the public interests of society in this area. They should become the central reference point in the formation of economic strategy and tactics. It is proposed to introduce in Ukraine a mechanism similar to the one existing in the economically developed EU member states of accumulation of such interests, which is based on the dialogue between civil society institutions and the state in the face of public administration.*

Key words: public interest, economic policy, strategy, tactics, public administration, civil society, public administration, dialogue.